

GUIA DOCENT

(GRAU D'ARQUEOLOGIA)

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Història de la Mediterrània a l'Antiguitat
Codi	100389
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Segon curs, 1r semestre
Horari	<i>DI – Dm. 15 – 16.30 / Dt-Dj. 10.00-14.30 (Pràctiques)</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Facultat de Filosofia i Lletres (l'aula apareixerà als horaris)</i>
Llengües	Català/Castellà

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Isaias Arrayás
Departament	CC. de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7-153
Telèfon (*)	935811286
e-mail	Isaias.Arrayas@uab.cat
Horari d'atenció	

2. Equip docent

Nom professor/a	Isaias Arrayás / Jordi Vidal
Departament	CC. Antiguitat
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7-153
Telèfon (*)	935811286
e-mail	Isaias.Arrayas@uab.cat; Jordi.Vidal@uab.cat
Horari de tutories	

(Afegeix tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Nocions bàsiques d'Història Antiga.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta assignatura analitzarà la Història dels principals processos socials i fets culturals de les civilitzacions de la Mediterrània durant l'Antiguitat. S'explicarà de quina manera es van generar i com van fer-se efectius els poders polítics des del seu origen al Proper Orient fins a l'origen del model de la ciutat-estat i el sorgiment dels imperis antics. També es tractarà de les maneres d'organitzar la producció i els intercanvis en aquest mateix període.

Objectius: en acabar el curs l'alumne ha de demostrar.

- 1- Haver assolit els continguts expressats en el temari i identificar qualsevol dels seus punts en el context que li correspon.
- 2- Ser capaç d'analitzar, processar i interpretar qualsevol mena de material addicional (textos, mapes, taules, gràfics) d'acord amb els continguts del temari i situar-lo en el marc corresponent.
- 3- Demostrar haver fet unes lectures mínimes exigides (llibres i/o capítols especialment indicats i/o articles recomanats).
- 4- Saber identificar i distingir els diversos procediments emprats pels grups de poder en la captura del treball dels dominats (treball esclau, relacions de dependència, impost estatal en les seves diverses modalitats, etc.) treballats en el temari.
- 5- Haver assolit un coneixement integral i global de la matèria mitjançant l'articulació i la relació existent entre els diferents punts en què es divideix el temari.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE3. Contextualitzar els processos històrics i avaluar críticament les fonts i els models teòrics, amb especial consideració al món antic.

Resultats d'aprenentatge

CE3.3 Analitzar críticament la complexitat dels processos històrics.
CE5. Interpretar els desenvolupaments disciplinars recents i la vinculació de la teoria arqueològica amb les disciplines socials afins amb el seu desenvolupament històric i amb les tendències interdisciplinàries actuals.

Competència

Resultats d'aprenentatge

CE5.2 Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica.
CE7. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi en la resolució de problemes relatius al seu camp d'estudi.
CE7.1 Plantejar i solucionar problemes històrics.

CE14. Transmetre els resultats de la investigació arqueològica, comunicar conclusions de forma clara tant oralment com per escrit a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
CE14.1 Comunicar coneixements i el seu procés de gestació.

Competències transversals: CT3. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants en la pràctica professional.
CT4. Reconèixer i posar en pràctica les següents habilitats pel treball en equip: compromís amb el mateix, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
CT5. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinar.
CT7. Reflexionar sobre el treball propi i el de l'entorn amb la intenció de millorar-lo de manera continuada.

Competència

Resultats d'aprenentatge

Competència

6.- Continguts de l'assignatura

Temari fonamental

1a setmana (14 – 17 setembre): presentació del programa de l'assignatura i introducció general al context físic i humà del marc mediterrani.

2a – 3a setmana (21 setembre – 1 octubre): El Mediterrani oriental (1300 – 1000 a.C.)

4a – 5a setmana (5 octubre – 15 octubre): El Proper Orient i l'orientalització del Mediterrani (1000 – 600 a.C.)

6a - 7a – 8a setmana (19 octubre – 4 novembre): La globalització del Mediterrani: grecs, etruscs i púnics

9a – 10a – 11a (9 novembre – 26 novembre): Cap a un Mediterrani unit: el procés de sorgiment dels grans imperis (s. III a.C. – 31 a.C.)

12a – 13a (30 novembre – 10 desembre): *Mare Nostrum*: el mar dels romans

14a – 15a (14 desembre – 21 desembre): El Baix Imperi romà: la disgregació del Mediterrani?

7.- Metodologia docent i activitats formatives

- Assistència a classes teòriques dirigides pel professor.
- Lectura comprensiva de textos i interpretació de cartografies, gràfics, taules i documents arqueològics.

- Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.
- Preparació i realització de presentacions orals.
- Estudi personal.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Dirigides			
Classes teòriques	Classes magistrals amb suport TIC i debat en gran grup	20%	CE3, CE5
Presentació pública de treballs	Presentacions individuals i ronda de valoracions	5%	CE3, CE5, CE14, CT5, CT7
Seminaris	Introducció de la sessió, presentació del text, valoració i discussió crítica col·lectiva	5%	CE7, CE14, CT5, CT7
Estudi i discussió de fonts documentals i arqueològiques	Introducció de la sessió, presentació de la font, valoració i discussió crítica col·lectiva	5%	CE7, CT3, CT5, CT7
Supervisades			
Tutories	Individuals o en grups reduïts	5%	CT7
Realització d'exercicis pautats d'aprenentatge	Individuals o en grups reduïts	5%	CE7, CT4
Autònomes			
Cerca de documentació	Definició de paraules clau i estratègies de recerca i bases de dades bibliogràfiques	10%	CE7, CT3
Lectura de textos	Lectura comprensiva de textos	10%	CT3, CT7
Redacció de treball	Recensions, assajos bibliogràfics (individuals o en grup) a partir d'una guia per la seva realització	20%	CE7, CE14, CT3, CT4
Estudi	Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums	10%	CE3, CE5
Avaluació		5%	CE3, CE5, CT7

8.- Avaluació

40% Treball individual o en grup a entregar a final de curs
60% Proves escrites relacionades amb el temari de l'assignatura

Per poder aprovar l'assignatura s'han de presentar totes les activitats contemplades dins de l'avaluació. Per poder fer mitja amb els percentatges establerts, s'haurà d'obtenir una nota

mínima de 4 a totes les activitats.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

9- Bibliografia i enllaços web

- AUBET, M.E., *Tiro y las colonias fenicias de Occidente* (3a ed. ampliada), Ed. Bellaterra, Barcelona 2009.
- DICKINSON, O., *El Egeo, de la Edad del Bronce a la Edad del Hierro*, Ed. Bellaterra, Barcelona 2010.
- GRACIA, F. / MUNILLA, G., *Protohistoria: pueblos y culturas en el Mediterráneo entre los siglos XIV y II a.C.*, Ed. Universitat de Barcelona, Barcelona 2004.
- GRIMAL, P., *La formación del Imperio romano*, Siglo XXI, Madrid 1990.
- GÓMEZ ESPELOSÍN, F.J., *Historia de Grecia Antigua*, Akal Textos, Madrid 1995.
- GRAS, M., *El Mediterráneo arcaico*, Alderabán, Madrid, 1999.
- HUMBERT, M., *Institutions politiques et sociales de l'Antiquité*, Précis Dalloz, París 1986.
- KARAGEORGHIS, V., *Chipre, encrucijada del Mediterráneo Oriental 1600-500 a.C.*, Ed. Bellaterra, Barcelona 2004.
- LOPEZ BARJA, P., *Historia de Roma*, Akal Textos, Madrid 2004.
- NICOLET, C., *Roma y la conquista del mundo mediterráneo, 264-27 a. de J.C.* (2 vols), Labor, Barcelona 1982.
- REDFORD, D.B., *Egypt, Canaan and Israel in Ancient Times*, Princeton University Press, Princeton 1992.
- ROLDÁN HERVÁS, J.M., *Citerior y Ulterior*, Istmo, Madrid 2001.
- PLÁCIDO, D., ALVAR, J., GONZÁLEZ WAGNER, C., *La formación de los estados en el Mediterráneo occidental*, Síntesis, Madrid 1991.
- POTER, D.S. (ed.), *A companion to the Roman Empire*, Blackwell, Oxford, 2006.
- OSBORNE, R., *La formación de Grecia, 1200 – 479 a.C.*, Crítica, Barcelona, 1998.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
			.	
			.	

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE